

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 29-12-2017

Αριθ. Πρωτ.Γ/ΕΞ/9363/29-12-2017

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 152 / 2017

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 10-10-2017, σε συνέχεια της από 30-05-2017 συνεδρίασης και εξ αναβολής της από 16-05-2017 συνεδρίασης, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, τα τακτικά μέλη Αντώνιος Συμβώνης, Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Ελένη Μαρτσούκου, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη Χαράλαμπος Τσιλιώτης, ως εισηγητής και Γεώργιος Νούσκαλης, ως εισηγητής, και Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Κωνσταντίνου Χριστοδούλου, Σπύρου Βλαχόπουλου και Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση, παρέστη επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Θεοδώρα Τουτζιαράκη, ειδικός επιστήμονας – νομικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν τη διάσκεψη και λήψη της απόφασης, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5428/06-09-2016 προσφυγή του προς την Αρχή, ο Α καταγγέλλει παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων από ιστοσελίδες ειδησεογραφικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, ο προσφεύγων καταγγέλλει τα ακόλουθα:

- i. Στο από ... δημοσίευμα της ιστοσελίδας «www.zougla.gr» με τίτλο ... αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τη σύλληψή του με την κατηγορία της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση και της παροχής ουσιωδών πληροφοριών. Κατόπιν τούτου, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, ο προσφεύγων έστειλε την από 14-10-2013 επιστολή διαμαρτυρίας

στο δημοσιογραφικό blog «zougla», με την οποία α) ενημέρωσε ότι στις ... εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ... απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Θεσσαλονίκης, με την οποία απαλλάχθηκε από τις κατηγορίες που του είχαν αποδοθεί και β) ζήτησε να αποσυρθεί από την ως άνω ιστοσελίδα το εν λόγω δημοσίευμα, καθώς, κατά την άποψή του, καθίσταται προσβλητικό απέναντι στο πρόσωπό του και στην επαγγελματική του δραστηριότητα και δεν υφίσταται πλέον λόγος διατήρησής του από τη στιγμή μάλιστα που δεν έγινε από τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα καμία αναφορά στην έκβαση της εν λόγω υπόθεσης μετά την έκδοση της αθωωτικής απόφασης.

- ii. Στο από ... δημοσίευμα της ιστοσελίδας «www.koutipandoras.gr» με τίτλο ... , το οποίο αποτελεί αναδημοσίευση από την εφημερίδα «Μακεδονία» που έχει αποσύρει το εν λόγω άρθρο μετά από εξώδικη όχλησή του, αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τη σύλληψή του με την κατηγορία της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση και της παροχής ουσιωδών πληροφοριών. Κατόπιν τούτου, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, ο προσφεύγων έστειλε τις από ... και ... επιστολές διαμαρτυρίας στο δημοσιογραφικό blog «Το κουτί της Πανδώρας», με τις οποίες α) ενημέρωσε ότι στις ... εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ... απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία απαλλάχθηκε από τις κατηγορίες που του είχαν αποδοθεί και β) ζήτησε να αποσυρθεί από την ως άνω ιστοσελίδα το εν λόγω δημοσίευμα, καθώς, κατά την άποψή του, καθίσταται προσβλητικό απέναντι στο πρόσωπό του και στην επαγγελματική του δραστηριότητα και δεν υφίσταται πλέον λόγος διατήρησής του.

Περαιτέρω, ο προσφεύγων αναφέρει ότι, παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις του, δεν έχει λάβει απάντηση σχετικά με όσα ζήτησε με τις ως άνω επιστολές διαμαρτυρίας του. Τέλος, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι, με βάση όλα τα παραπάνω, δεν υφίσταται πλέον νόμιμος λόγος διατήρησης των ως άνω δημοσιευμάτων μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας.

Στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η Αρχή ζήτησε διευκρινίσεις από τις ιστοσελίδες «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» με τα Γ/ΕΞ/3012/10-04-2017 και Γ/ΕΞ/3008/10-04-2017 έγγραφα, αντίστοιχα, και δεν έλαβε απάντηση.

Κατόπιν τούτου, οι ανωτέρω υπεύθυνοι επεξεργασίας και ο προσφεύγων κλήθηκαν σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3579/03-05-2017,

Γ/ΕΞ/3581/03-05-2017 και Γ/ΕΞ/3582/03-05-2017 κλήσεις, αντίστοιχα. Μετά την αποστολή των κλήσεων, ο Γενικός Διευθυντής της ιστοσελίδας «www.zougla.gr» έστειλε στην Αρχή το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3775/12-05-2017 ηλεκτρονικό μήνυμα, με το οποίο ενημέρωσε, μεταξύ άλλων, ότι το σχετικό με την υπόθεση (με ημ/νία ...) δημοσίευμα έχει ήδη αποσυρθεί από την ιστοσελίδα.

Στη συνεδρίαση της 16-05-2017 παρέστη μόνον ο προσφεύγων, ενώ εκ μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας υποβλήθηκαν τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3860/15-05-2017 και Γ/ΕΙΣ/3863/15-05-2017 αιτήματα αναβολής της συζήτησης, τα οποία έγιναν δεκτά. Στη συνέχεια, οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν εκ νέου (βλ. Γ/ΕΞ/3897/16-05-2017, Γ/ΕΞ/3969/18-05-2017 και Γ/ΕΞ/3970/18-05-2017). Στη συζήτηση της 30-05-2017 παρέστη εκ μέρους της ιστοσελίδας «www.zougla.gr» ο πληρεξούσιος δικηγόρος Νικόλαος Διαλυνάς και εκ μέρους της ιστοσελίδας «www.koutipandoras.gr» ο πληρεξούσιος δικηγόρος Γιάννης Απατσίδης, ενώ ο προσφεύγων δεν παρέστη, εξέθεσε ωστόσο εγγράφως τις απόψεις του με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4249/30-05-2017 υπόμνημά του. Κατά τη συνεδρίαση, οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, χορηγήθηκε δε από τον Πρόεδρο προθεσμία έως 07-06-2017 για την υποβολή υπομνήματος. Η προθεσμία αυτή παρατάθηκε έως 19-06-2017 για την ιστοσελίδα «www.koutipandoras.gr», κατόπιν υποβολής σχετικών αιτημάτων του πληρεξούσιου δικηγόρου της. Εντός της τελευταίας αυτής προθεσμίας υποβλήθηκε από την ιστοσελίδα «www.koutipandoras.gr» το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4725/19-06-2017 υπόμνημα, στο οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το σχετικό με την υπόθεση (με ημ/νία ...) δημοσίευμα έχει αποκαθλωθεί εν συνόλω.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τους εισηγητές και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Την Αρχή έχουν κατ' επανάληψη απασχολήσει υποθέσεις σύγκρουσης του δικαιώματος προστασίας του ιδιωτικού βίου (άρθρο 9 παρ. 1 εδ. β' του Συντάγματος) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α του Συντάγματος) με την ελευθερία της δημοσιογραφικής πληροφόρησης (άρθρο 14 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος) και το δικαίωμα

των πολιτών στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α του Συντάγματος)¹. Τα δικαιώματα αυτά είναι συνταγματικώς ισότιμα και ισοβαρή και, επομένως, η άρση τυχόν σύγκρουσής τους δεν χωρεί με αφηρημένη και σταθερή αξιολογική ιεράρχησή τους. Ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 9Α του Συντάγματος (ν. 2472/1997) έχει θεσπίσει ορισμένα κριτήρια εναρμόνισης των δικαιωμάτων αυτών και επίλυσης των συγκρούσεων μεταξύ τους στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997), με βάση τα οποία αξιολογούνται οι ειδικότερες περιστάσεις της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής, είναι αναγκαία μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, με *ad hoc* στάθμιση των αντιτιθέμενων συμφερόντων και σύμφωνα με την ερμηνευτική αρχή της πρακτικής αρμονίας και αναλογικής εξισορρόπησης. Ταυτόχρονα, πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Συντ.) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του Τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια.

2. Κατά τους ορισμούς του άρθρου 2 στοιχ. α', β' και γ' του ν. 2472/1997 ευαίσθητα δεδομένα είναι, μεταξύ άλλων, και τα δεδομένα που είναι σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες ενός φυσικού προσώπου. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 [όπως η διάταξη τροποποιήθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α') και ίσχυε κατά το χρόνο της υπό κρίση επεξεργασίας, δηλ. στις 19-01-2012]² προβλέπεται ότι *«Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή*

¹ Βλ. ενδεικτικά τις Αποφάσεις της Αρχής 100/2000, 24/2005, 25/2005, 26/2007, 43/2007, 58/2007, 17/2008, 36/2012, 165/2012, 16/2015, 17/2015, 41/2017, διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr / Αποφάσεις.

ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.». Τα εγκλήματα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. εδάφιο β' του ν. 2472/1997, είναι εκείνα που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως «εγκλήματα κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελούμενα σε βάρος ανηλίκων θυμάτων.». Με την ανωτέρω διάταξη η διενέργεια της συγκεκριμένης επεξεργασίας, δηλαδή της δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων σχετικών με ποινικές διώξεις ή καταδίκες και των λοιπών στοιχείων των κατηγορουμένων προσώπων, που συνδέονται με αυτές, ανατίθεται στην Εισαγγελική Αρχή [βλ. Απόφαση 128/2012 της Αρχής, μετά την έκδοση της οποίας η σχετική διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. β' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α 74)].

3. Περαιτέρω, στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) εμπίπτουν, ως αυτοματοποιημένη επεξεργασία, η διάθεση σε ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο και οι δημοσιεύσεις/αναρτήσεις σε ηλεκτρονικές εφημερίδες, καθώς και η δημοσίευση σε έντυπες εφημερίδες, πολλώ δε μάλλον όταν οι τελευταίες διαθέτουν τα δημοσιεύματά τους και σε ηλεκτρονική μορφή στο Διαδίκτυο (βλ. ενδεικτικά, Αποφάσεις 165/2012, 16/2015, 17/2015 και 41/2017). Επιπρόσθετα, η Αρχή έχει δεχθεί ότι η παράνομη διάθεση προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, διότι, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο), μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται για πάντα με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες καθίστανται εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητήσει (βλ. ιδίως Αποφάσεις της Αρχής υπ' αριθμ. 165/2012 και 37/2015). Ως εκ

² Η διάταξη αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ Α 74) και ισχύει σήμερα ως ακολούθως: «Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη, να προσδιορίζει τον τρόπο δημοσιοποίησης και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων. Κατά της εισαγγελικής διάταξης επιτρέπεται προσφυγή εντός 2 ημερών από τη γνωστοποίηση στον κατηγορούμενο ή κατάδικο ενώπιον του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο, ο οποίος αποφαινεται εντός 2 ημερών. Μέχρι να αποφανθεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας απαγορεύεται η εκτέλεση της διάταξης και η δημοσιοποίηση δεδομένων.».

τούτου, τα δεδομένα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς πέραν της άσκησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος ή της ιστορικής έρευνας, π.χ. εμπορία πληροφοριών, έρευνα εργοδότη κατά τη διαδικασία πρόσληψης, δημιουργία προφίλ.

4. Στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: *«α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.»*. Οι διατάξεις αυτές του άρθρου 4 αφορούν προφανώς και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, αφού ο ν. 2472/1997 δεν εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη δημοσιογραφική δραστηριότητα, με την επιφύλαξη των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' και 11 παρ. 5 που περιέχουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τα μέσα ενημέρωσης. Ειδικά δε το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 δεν διακρίνει, ως προς τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων που έχουν συλλεγεί μη νομίμως, αν η κτήση τους έγινε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο ή τρίτον που αποτελεί την πηγή του δημοσιογράφου. Επομένως, είναι παράνομη η επεξεργασία και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα είτε από τον ίδιο τον δημοσιογράφο είτε με τη συμμετοχή του (βλ. Απόφαση της Αρχής υπ' αριθμ. 122/2012). Η επεξεργασία, όμως, και χρήση προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν παράνομα από τρίτον χωρίς τη συμμετοχή του δημοσιογράφου, κρίνεται ως προς τη νομιμότητά της με βάση τις σταθμίσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' στην περίπτωση των απλών δεδομένων και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' στην περίπτωση των ευαίσθητων δεδομένων. Στο πλαίσιο των σταθμίσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ και άλλων παραγόντων, κατά πόσον ο δημοσιογράφος θα μπορούσε εύκολα να διαγνώσει την παράνομη πρωτογενή κτήση των δεδομένων. Η γνώση ή η δυνατότητα διάγνωσης της παράνομης κτήσης καθαυτή δεν κωλύει την περαιτέρω δημοσιογραφική επεξεργασία των δεδομένων αυτών, αποτελεί πάντως θεμιτό κριτήριο στάθμισης ως προς την ευθύνη του δημοσιογράφου και τις συνέπειες που απορρέουν από την παραβίαση του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 (βλ. Απόφαση της Αρχής υπ' αριθμ. 41/2017). Ειδικά, δε, ως

προς την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων σχετικά με ποινικές διώξεις του υποκειμένου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου (άρθρο 6 παρ. 2 ΕΣΔΑ) σε συνδυασμό με την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας ως σταθμιστικού πλαισίου των μεγεθών αφενός του δικαιώματος πληροφόρησης του κοινού και αφετέρου της προστασίας της προσωπικότητας του κατηγορουμένου (βλ.ΑΠ 1394/2012 ΕπισκεΔ 2013.313, Εφαθ 3808/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠρΑθ 2028/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

5. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς επιτρέπεται αν υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ σε συνδυασμό με τα κριτήρια που θέτει το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997 για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και εφαρμόζεται κατά μείζονα λόγο και στην περίπτωση των απλών δεδομένων)³. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση σχετικά με τις εκδηλώσεις των δημοσίων προσώπων, που συνδέεται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή αφορά τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, εντάσσεται στην έννοια του «υπέρτερου έννομου συμφέροντος» κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, δεδομένου ότι καλύπτει εκδηλώσεις δημοσίων προσώπων⁴, οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο που γίνονται, μπορούν να θεωρηθούν ότι αφορούν την άσκηση ανατεθειμένης σε αυτούς δημόσιας λειτουργίας, η οποία ως εκ της φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική (βλ. Αποφάσεις της Αρχής υπ' αριθμ. 26/2007, 43/2007, 165/2012, 16/2015, 17/2015, 41/2017). Εξάλλου, η υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά σε δημόσια πρόσωπα (άρθρο 11 παρ. 5 του ν. 2472/1997). Περαιτέρω, το άρθρο 13 του ν. 2472/1997 καθιερώνει

³ Σημειώνεται ότι η Αρχή δεν εφαρμόζει τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ΄ του ν. 2472/1997, στο μέτρο που αυτή απαιτεί άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και τούτο, διότι η από τη διάταξη αυτή απαιτούμενη άδεια της Αρχής συνιστά προληπτικό μέτρο της ελευθερίας του Τύπου και ως τέτοιο απαγορεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 2 Σ (έτσι ρητά οι Αποφάσεις της Αρχής 26/2007 σκ. 11 και 17/2008 σκ. 18). Κατά τα λοιπά, όμως, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχείο ζ΄ του ν. 2472/1997 είναι εφαρμοστέα, δεδομένου ότι θέτει ουσιαστικά κριτήρια για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, τα οποία είναι τα ακόλουθα: 1) η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, 2) η επεξεργασία να πραγματοποιείται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και 3) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων με σκοπό αφενός να προστατευτεί το συμφέρον αυτού ως θιγόμενου, και αφετέρου να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας, η οποία πραγματοποιείται (βλ., ενδεικτικά, Απόφαση 37/2015 της Αρχής).

6. Εν προκειμένω, στα υπό κρίση δημοσιεύματα των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» αναφέρονται στοιχεία που αφορούν στη σύλληψη του προσφεύγοντος στο πλαίσιο εισαγγελικής έρευνας σχετικά με εγκληματική οργάνωση (ιδίως ονοματεπώνυμο, οικογενειακή κατάσταση, επαγγελματική ιδιότητα, γεγονός σύλληψης και κατηγορία). Συνεπώς, πρόκειται για εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, η οποία συνίσταται στη διάδοση προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος μέσω διαδικτύου (βλ. άρθρο 2 στοιχ. α', β', γ' και δ' σε συνδυασμό με άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2472/1997 και ανωτέρω σκέψη 3). Ανεξάρτητα αν είχε επιτραπεί η δημοσιοποίηση των ονομάτων όλων των κατηγορουμένων, καθώς και των φερόμενων ως τελεσθεισών πράξεων από τον καθένα, με ευθύνη της εισαγγελικής αρχής σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 2 στοιχ. β' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997, όπως ίσχυε κατά το χρόνο της υπό κρίση επεξεργασίας (δηλ. πριν από τη σχετική τροποποίηση με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013, βλ. ανωτέρω σκέψη 2), το οποίο δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί λόγω της παρέλευσης σημαντικού χρονικού διαστήματος (πάνω από τέσσερα έτη), από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η εν λόγω ανάρτηση συνδέεται με μια είδηση δημοσίου ενδιαφέροντος, η οποία αφορούσε στη σύλληψη πολλών προσώπων φερόμενων ως εμπλεκόμενων σε κύκλωμα τοκογλυφίας και εκβίασης με βάση σχετική ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ., η οποία έλαβε ευρεία δημοσιότητα την εποχή εκείνη⁵, τα δε προσωπικά δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων (ονοματεπώνυμο, επαγγελματική ιδιότητα κλπ) είχαν δημοσιευθεί πρωτογενώς από την Εφημερίδα «Μακεδονία», η οποία όμως, όπως αναφέρεται ανωτέρω, έχει αποσύρει το εν λόγω δημοσίευμα από την ιστοσελίδα της μετά από εξώδικη όχληση του προσφεύγοντος.

7. Καταρχήν ο προσφεύγων δεν είναι δημόσιο πρόσωπο (βλ. άρθρο 7 παρ. 2 εδ. ζ' του ν. 2472/1997), ωστόσο αποτελεί πρόσωπο που, ως δικηγόρος, δηλ. πρόσωπο που ασκεί

⁴ Ως δημόσια πρόσωπα κατά την έννοια του ν. 2472/1997 νοούνται τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιούν δημόσιο χρήμα ή ακόμα και όλοι όσοι διαδραματίζουν ρόλο στη δημόσια ζωή, όπως στην πολιτική, επιστημονική, θρησκευτική, οικονομική, καλλιτεχνική, κοινωνική, αθλητική [πρβλ. άρθρο 7 του Ψηφίσματος 1165 (1998) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, Απόφαση του ΕΔΔΑ «Καρολίνα του Αννόβερου κατά Γερμανίας», 24.06.2004, σκ. 42 και 72 -όπου εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, αν κατά την κρυφή φωτογράφησή της από δημοσιογράφους η προσφεύγουσα ασκούσε δημόσια καθήκοντα ή όχι].

⁵ Βλ., ενδεικτικά, το από ... δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ gr» με τίτλο ... και το με ίδια ημ/νία δημοσίευμα της εφημερίδας «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» με τίτλο ..., στα οποία γίνεται αναφορά σε σχετική ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ.

ρυθμιζόμενο επάγγελμα, συμμετέχει με κρίσιμο ρόλο στη δημόσια ζωή και συγκεκριμένα στην απονομή της δικαιοσύνης υπό ευρεία έννοια⁶ (βλ. Απόφαση 83/2016 της Αρχής και Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης *Google Spain*, WP 225, 26-11-2014). Στην υπό κρίση περίπτωση, οι επίμαχες πληροφορίες αναφέρονται στη σύλληψη του προσφεύγοντος στο πλαίσιο εισαγγελικής έρευνας σε βάρος του με την κατηγορία της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση και της παροχής ουσιωδών πληροφοριών, δηλ. για έγκλημα επιβουλής της δημόσιας τάξης (βλ. ΠΚ 187), συνεπώς η συγκεκριμένη είδηση συνδέεται με την επαγγελματική του ζωή ως δικηγόρου. Περαιτέρω, οι επίμαχες πληροφορίες, κατά πρώτον είναι παρωχημένες σε σχέση με το χρόνο δημοσίευσής τους κατά το έτος 2012, και, στο μέτρο που ο προσφεύγων αθώωθηκε με την έκδοση της υπ' αριθμ. 1825/2013 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, δημιουργούσαν ανακριβή, ελλιπή και παραπλανητική εντύπωση για το πρόσωπό του. Αναφορικά δε με το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος, διαπιστώνεται ότι οι υπεύθυνοι των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» δεν ικανοποίησαν το δικαίωμα αυτό σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 παρ. 1 του ν. 2472/1997, καθώς απάντησαν με σημαντική χρονική καθυστέρηση και μόνον κατόπιν της υποβολής της εξεταζόμενης προσφυγής και αποστολής στις ως άνω ιστοσελίδες των προαναφερόμενων στο ιστορικό της παρούσας κλήσεων σε ακρόαση ενώπιον της Ολομέλειας της Αρχής, ήτοι μετά από τρία (3) και πλέον έτη μετά την ενώπιον τους υποβολή του σχετικού αιτήματος από τον προσφεύγοντα, με το οποίο μάλιστα ο ίδιος ενημέρωσε για την έκδοση της αθωωτικής για το πρόσωπό του δικαστικής απόφασης (υπ' αριθμ. 1825/2013 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης). Τα εν λόγω δημοσιεύματα παρέμειναν διαθέσιμα στο Διαδίκτυο για σημαντικό χρονικό διάστημα (πάνω από τρία έτη από την έκδοση της προαναφερόμενης αθωωτικής απόφασης), γεγονός που, όπως προαναφέρθηκε (βλ. ανωτέρω σκέψεις 3 και 6), θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που

⁶ Σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013), «1. Ο δικηγόρος είναι δημόσιος λειτουργός. Το λειτουργήμα του αποτελεί θεμέλιο του κράτους δικαίου. 2. Περιεχόμενο του λειτουργήματος είναι η εκπροσώπηση και υπεράσπιση του εντολέα του σε κάθε δικαστήριο, αρχή ή υπηρεσία ή εξωδικαστικό θεσμό, η παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων, όπως επίσης και η συμμετοχή του σε θεσμοθετημένα όργανα ελληνικά ή διεθνή.» (άρθρο 1 του ν. 4194/2013). Περαιτέρω, αναφορικά με τη θέση του δικηγόρου στην απονομή της Δικαιοσύνης, ορίζεται ότι «Ο δικηγόρος είναι συλλειτουργός της δικαιοσύνης. Η θέση του είναι θεμελιώδης, ισότιμη, ανεξάρτητη και αναγκαία για την απονομή της.» (άρθρο 2 του ν. 4194/2013 και ΑΠ 407/2017, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Σύμφωνα δε με τον Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος (όπως εγκρίθηκε με την από 4.1.1980 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και δημοσιεύτηκε στον Κώδικα Νομικού Βήματος στον τόμο του 1986 και προσαρτάται στον Κώδικα Δικηγόρων και ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4194/2013), «Ο Δικηγόρος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός, και ένας από τους τρεις παράγοντες του τρίπτυχου της λειτουργίας και της απονομής της Δικαιοσύνης (Δικαστικοί Λειτουργοί, Δικηγόροι, Δικαστικοί Υπάλληλοι).» (άρθρο 1 Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος).

συνδέονται με τη φύση του Διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο), καθώς μέσω μιας τέτοιας επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων συνδέεται για πάντα με μια παρελθούσα συμπεριφορά του, ενώ παράλληλα οι σχετικές πληροφορίες καθίσταντο εύκολα προσιτές σε οποιονδήποτε τις αναζητούσε. Συνεπώς, οι υπεύθυνοι των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» δεν ικανοποίησαν το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος κατά τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997, ως όφειλαν, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

8. Με βάση όλα τα παραπάνω, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα των παραβάσεων των άρθρων 4, 5, 7 και 13 του ν. 2472/1997 που αποδείχθηκαν και της προσβολής που επήλθε από αυτές στο υποκείμενο, όπως αυτή εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω, καθώς και το γεγονός ότι αμφότεροι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας έχουν ήδη αφαιρέσει στο σύνολό τους τα επίμαχα δημοσιεύματα, κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί η κατά το άρθρο 21 παρ.1 εδαφ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση του προστίμου και στους δυο υπεύθυνους επεξεργασίας. Περαιτέρω, κρίνει κατά πλειοψηφία ότι το ύψος του προστίμου πρέπει να οριστεί σε δύο χιλιάδες (2.000) Ευρώ. Κατά την άποψη, όμως, δυο μελών, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο χιλίων (1.000) Ευρώ. Τέλος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να απευθυνθεί, στους ανωτέρω υπευθύνους επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, η σύσταση που αναφέρεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

1. Κρίνει ομόφωνα ότι η μέσω των υπό κρίση δημοσιευμάτων των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» διάδοση προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος έλαβε χώρα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το αναγκαίο για την ενημέρωση του κοινού για τη συγκεκριμένη είδηση με την οποία συνδέθηκαν, δεδομένου μάλιστα ότι οι επίμαχες πληροφορίες, στο μέτρο που ο προσφεύγων αθώθηκε δικαστικά, δημιουργούσαν ανακριβή, ελλιπή και παραπλανητική εντύπωση για το πρόσωπό του για πάνω από τρία (3) έτη.
2. Κρίνει ομόφωνα ότι οι υπεύθυνοι των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» δεν ικανοποίησαν το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997 για τους λόγους που αναφέρονται στις σκέψεις 6 και 7 της παρούσας, ιδίως λόγω ικανοποίησής του με σημαντική χρονική καθυστέρηση (πλέον των τριών ετών), δεδομένης της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών.
3. Επιβάλλει, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο ύψους δυο χιλιάδων (2.000) Ευρώ στον υπεύθυνο της ιστοσελίδας «www.zougla.gr» για τις ανωτέρω παραβάσεις.
4. Επιβάλλει, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο ύψους δυο χιλιάδων (2.000) Ευρώ στον υπεύθυνο της ιστοσελίδας «www.koutipandoras.gr» για τις ανωτέρω παραβάσεις.
5. Απευθύνει στους υπεύθυνους των ιστοσελίδων «www.zougla.gr» και «www.koutipandoras.gr» σύσταση είτε να ικανοποιούν εφεξής το δικαίωμα αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων αναφορικά με τα δημοσιεύματα που αναρτούν σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 του ν. 2472/1997, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με την αφαίρεση ολόκληρου του δημοσιεύματος ή των στοιχείων του ενδιαφερόμενου προσώπου, είτε να απορρίπτουν το σχετικό αίτημα με ειδική αιτιολογία, σε κάθε δε περίπτωση να απαντούν εγγράφως εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου